

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-30 ta' Jannar, 2008

Citazzjoni Numru. 371/2001/1

Blye Engineering Co. Ltd.

vs

Allegro Andante Ltd.

Il-Qorti

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha s-socjeta' attrici ppremettiet illi:

Peress illi s-socjeta' attrici ghandha tiehu minghand is-socjeta' konvenuta s-somma ta' tmintax il-elf u tmienja u

Kopja Informali ta' Sentenza

tmenin lira Maltin u sebgha u tletin centezmu (Lm18,088.37) bhala bilanc minn somma akbar dovuta ghal xoghlijiet varji konnessi mal-impjant ta' *air conditioning* u *refrigeration* u attrezzi ohra fir-*'restaurant'* tal-istess socjeta' konvenuta, kollox skond il-fatturi (Dok. A sa K) u l-*'istatement of account'* (Dok. L) hawn esebiti;

Peress illi s-socjeta' konvenuta, ghalkemm interpellata diversi drabi biex thallas, baqghet inadempjenti;

Tghid is-socjeta' konvenuta ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:-

1) Tikkundannaha thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' tmintax il-elf, u tmienja u tmenin lira Maltin u sebgha u tletin centezmu (Lm18,088.37) bhala bilanc minn somma akbar dovuta ghal diversi xoghlijiet esegwiti fuq inkarigu tal-istess socjeta' konvenuta skond il-fatturi u l-*'istatement of account'* esebiti (Dok. A sa L);

Bl-imghax kummercjali mid-data ta' kull fattura u bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta, li r-rapprezentanti taghha huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici a fol. 3 tal-process.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta a fol. 20 tal-process fejn eccepjet:

1. Illi l-ammont pretiz mis-socjeta' attrici mhix dovuta ghaliex ix-xoghlijiet esegwiti huma ta' kwalita' nferjuri kemm fil-kwalita' tal-materjali jew impjant installat, kif ukoll fl-installazzjoni nnifisha li sallum mhux fi stat komplet.

2. Illi mill-bidu nett is-socjeta' konvenuta kellha diffikultajiet kontinwi fix-xoghol taghha minhabba waqfien jew hsharat fl-impjanti nstallati mis-socjeta' attrici.

3. Illi meta dawn il-lanzanzi mis-socjeta' konvenuta dwar ix-xoghlijiet lahqu livell intollerabbli, u kien hemm kroll f'impjanti essenzjali ghax-xoghol taghha, s-socjeta' konvenuta riedet li jsir *'assessment'* shih tas-sistemi, u

Kopja Informali ta' Sentenza

jinghataw garanziji partikolari, sabiex imbaghad jintlahaq pjan ta' pagamenti.

4. Illi s-socjeta' attrici nsistiet ghal hlasijiet minghajr ma ndirizzat il-lanjanzi tas-socjeta' konvenuta.

5. Illi bhala rizultat tax-xoghlijiet hziena tas-socjeta' attrici u tal-impjant inferjuri, u/jew inadegwat is-socjeta' konvenuta sofriet danni.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Kontro-talba

Rat **I-atti tal-kontro-talba** li permezz taghha s-socjeta' attrici rikonvenzjonata ppremettiet illi:

Peress illi jezistu c-cirkostanzi kontemplati fl-Artikoli 396 sa 402 tal-Kodici tal-Procedura, s-socjeta' konvenuta qed tharrek lis-socjeta' attrici in via rikonvenzjonali bil-mod li gej.

Peress illi s-socjeta' rikonvenzjonanti kienet inkarigat lis-socjeta' attrici rikonvenzjonata sabiex tinstalla mpjanti ta' '*refrigeration*' fir-ristorant tas-socjeta' konvenuta rikonvenzjonanti sabiex iservu zewg '*bars*', '*cold room*' ghal ikel uzat mill-kcina, u mpjant ta' arja kkondizzjonata, kif ukoll sistema ta' estrazzjoni ta' arja u rwejjah mill-kcina tal-istess *restaurant*, u,

Peress illi dawn l-impjanti mill-bidu nett tat-thaddim taghhom bdew juru sinjali ta' funzjonament hazin jew inefficjenza, u,

Peress illi maz-zmien il-problemi fl-installazzjoni komplew u rrizultaw metodi nferjuri u mhux skond is-sengha u l-arti, u sabiex dawn il-problemi jigu solvuti kellhom isiru tibdiliet u spejjez ohra, sakemm fl-ahhar kien hemm kroll ripetut fis-sistema tal-'*cold room*', u,

Kopja Informali ta' Sentenza

Peress illi matul daz-zmien kollu s-socjeta' rikonvenzjonanti kitbet ripetutament lis-socjeta' rikonvenzjonata fejn talbitha soluzzjonijiet u fl-ahhar ukoll talbet ezami tas-sistemi u garanziji sabiex imbaghad jinbdew il-pagamenti li jkunu dovuti, u,

Peress illi bhala rizultat tax-xoghol inferjuri u mhux skond is-sengha u l-arti, u fuq kollox mhux kif pattwit, is-socjeta' rikonvenzjonanti sofriet hsara u telf ta' qligh;

Tghid is-socjeta' rikonvenzjonata ghaliex din il-Qorti m'ghandiex:

1. Tiddikjara li s-socjeta' rikonvenzjonata hija responsabbli ghal ezekuzzjoni ta' xoghol hazin, b'materjali nferjuri u mhux skond is-sengha u l-arti kif intqal fuq:

2. Tiddikjara lill-istess socjeta' responsabbli ghad-danni ghar-ragunijiet imsemmija fil-konfront tas-socjeta' rikonvenzjonanti;

3. Tillikwida dawn id-danni okkorrendo bl-opra ta' periti nominandi;

4. Tikkundanna lis-socjeta' rikonvenzjonata thallas lis-socjeta' rikonvenzjonanti d-danni kif likwidati kollox kif intqal fuq u ghar-ragunijiet fuq premissi.

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' rikonvenzjonata li d-dirigenti taghha jibqghu ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni tas-socjeta' konvenuta rikonvenzjonanti a fol. 23 tal-process.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta attrici ghall-kontra-talba tas-socjeta konvenuta a fol. 26 tal-process fejn eccepjet:

1. Illi l-kontro-talbiet konvenuti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante li l-eccipjenti, kuntrarjament ghal dak li qed jigi allegat mill-konvenuta rikonvenzjonanti, esegwit l-appalt kollu moghti

Kopja Informali ta' Sentenza

lilha skond l-arti u s-sengha, fil-parametri tal-ftehim milhuq u konsegwentement ma kkawzat ebda danni lill-istess socjeta' rikonvenzjonanti;

2. Salvi eccezzjonijiet ohra jekk u meta jkun il-kaz. Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Rat id-digriet taghha a fol 28/30 li bih gie nominat espert tekniku;

Rat ir-relazzjoni tal-espert a fol 68 et seq;

Rat li ma saru ebda noti;

Rat li ma saret ebda talba ghas-sospensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza;

KONSIDERAZZJONIJIET

Din l-kawza tirrigwarda talba ghal hlas ta' diversi xogholijiet li saru, fuq talba tas-socjeta' konvenuta, mis-socjeta' attrici fir-*restaurant* ta' l-istess socjeta' konvenuta gewwa San Giljan.

Il-konvenuti qed jilmentaw mix-xoghol li sar mis-socjeta' attrici u qed jitolbu danni li qed jallegaw li sofrew minhabba f'hekk.

Is-socjeta' attrici pprezentat *invoices* fl-ammont ta' Lm18,588.37 li minnhom thallsu Lm500 u ghalhekk il-bilanc dovut hu ta' Lm18,088.37. Bhala ammont dana ma giex kontestat.

L-espert nominat min dina l-Qorti, wara li semgha x-xhieda u ezamina d-dokumenti ezibit wasal ghall konkluzzjoni li:

1. Waqt il-perjodu ta' garanzija kienu nqalghu diversi hsarat ta' natura medja li gew irrangjati mis-socjeta attrici bla ma nhareg kont.

2. Fuq is-sistema ta' *air-conditioning* il-problema tal-*flow* ta' l-ilma tal-*cooling* fuq il-*condensor units* giet solvuta. Irrizulta pero' li manuntenzjoni tas-sistemi kienet qed issir ftit li xejn.

3. Is-socjeta' konvenuta ma ressqet ebda provi biex tikkontradici l-provi mressqa mis-socjeta' attrici u lanqas prezentat rapport li suppost ikkommissjonat.

4. Il-kwalita ta' l-istallazzjoni li saret ma tistax tikklassifika li ma tikkonformax ma l-arti u s-sengha u hija ta' livell accettabbili.

L-istitut tal-prova permezz ta' perizija huwa intiz sabiex l-Qorti tkun tista' tistabilixxi fatti rilevanti ghall-mertu ta' kawza illi jkunu ta' natura tali illi jirrikjedu tahrig jew taghlim specjali jew speccjalizzat appuntu sabiex jigu determinati.

Opinjoni teknika, bhal kull prova, sakemm ma tigix skossa minn prova ohra kuntrarja, attendibbili u kredibbili, tifforma l-bazi tal-gudizzju tal-Qorti. Il-Qorti ghandha *mano libera* li taccetta jew tirrifjuta opinjoni teknika lilha sottomessa mill-perit tekniku. Bhal kull prova ohra tista' tigi skartata mill-Qorti. Dan pero' mhux leggerment jew kapriccjozament imma biss jekk tirrizulta raguni valida fl-atti. Kien ghalhekk ukoll li l-ligi tipprovvdidi ghan-nomina ta' periti addizzjonali biex ikun hemm mezz ta' verifika ta' l-opinjoni teknika li l-ewwel perit ikun issottometta. (Ara Sentenza App Camilleri vs Debattista 9/2/2001 u sentenza Appell **Ivan Borg pro et noe vs George Aquilina**, 19 ta' Ottubru, 2005; **Carmel Sciortino vs Helen Camilleri et Appell deciz fil-31 ta' Lulju**, 1996 u **Veronica Camilleri vs Joseph Thorne et Civil Inferjuri deciza fit-2 ta' Dicembru**, 2002).

Fil-kaz in ezami apparti li ma tressqux provi mill-konvenuti, la saret eskussjoni tal-perit u lanqas talba ghal periti addizzjonali jew nota ta' sottomissjonijiet. Lanqas ma ngabu ragunijiet validi ghaliex il-Qorti m'ghandhiex

Kopja Informali ta' Sentenza

toqghod fuq ir-rapport peritali jew li juru li l-konkluzzjonijiet tal-perit huma rragjonevoli.

Ghalhekk l-Qorti, wara li rat ir-relazzjoni u ezaminat il-provi, hija tal-fehma li l-kostatazzjonijiet kollha maghmulin mill-perit tekniku, kif ukoll il-konkluzzjonijiet minnu raggunti, huma gusti u korretti u tikkondividhom u taghmilhom taghha.

It-talba tas-socjeta' attrici ghalhekk ghandha tigi milqugha.

Dwar il-kontro-talba l-Qorti tirrileva li s-socjeta' konvenuta ma resqet ebda provi ghalhekk din l-kontro-talba qed tigi michuda.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

Il-Qorti tiddeciedi

Billi tilqa' t-talba attrici u

Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' tnejn u erbghin elf, mija erbgha u tletin euro u sebgha u hamsin centezmi (€42,134.57) ekwivalenti ghal tmintax il-elf, u tmienja u tmenin lira Maltin u seba' u tletin centezmu (Lm18,088.37) bhala bilanc minn somma akbar dovuta ghal diversi xoghlijiet esegwiti fuq inkarigu tal-istess socjeta' konvenuta.

Bl-imghax kummercjali mid-data ta' kull fattura u bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta.

Tichad il-kontrotalba

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----